Tukioikeuksien haku kansallisesta varannosta

Hakuehdot ja -ohjeet vuonna 2016

Sisällysluettelo

1 Haku **3**

2 Oppaan lukuohje **8**

3 Hakuperusteet **9**

4 Perustuen maksaminen ja varannosta myönnettävien tukioikeuksien käyttö **21**

5 Säädösluettelo **22**

6 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten yhteystiedot **23**

1 Haku

1.1 Hakemuslomake, hakemuksen vastaanottaja ja hakemuksen viimeinen palautuspäivä

Hae tukioikeuksia kansallisesta varannosta lomakkeella 289. Toimita hakemus siihen **elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus), jonka alueella maatilan talouskeskus sijaitsee.** Jos tilalla ei ole talouskeskusta, toimita hakemus siihen ELY-keskukseen, jonka alueella pääosa pelloista sijaitsee. **Ahvenanmaalla hakemus toimitetaan Ahvenanmaan valtionvirastolle.**

Toimita hakemus liitteineen viimeistään 15.6.2016. Hakulomake on tulostettavissa osoitteesta www.suomi.fi[1], jonka hakukenttään kirjoitetaan "lomake 289".

Postitse lähetetty hakemus on saapunut ajoissa, jos se on leimattu postissa viimeisenä hakupäivänä ja osoitettu asianomaiselle ELY-keskukselle tai Ahvenanmaan valtionvirastolle.

1.2 Pinta-alan tukikelpoisuus ja hallinta

Voit hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta tietyin edellytyksin. **Perusedellytys on, että pinta-ala, jonka perusteella tukioikeuksia haetaan, on tukikelpoista vähintään 1.1.–31.12.2016 välisen ajan.** Koko kalenterivuoden tukikelpoisuusvaatimuksesta voi poiketa vain ylivoimaiseen esteeseen tai poikkeukselliseen olosuhteeseen vedoten.

Perustuessa tukikelpoista alaa on kaikki maatalousmaa eli pellot, pysyvät kasvit sekä pysyvät nurmet ja pysyvät laitumet. Perustuessa tukikelpoiset alat, joista maksetaan tukea, määritellään kasvikoodin perusteella.

Tukikelpoisen pinta-alan hallinnalla tarkoitetaan maan omistamista tai vuokraamista. Omistaminen on todistettava kauppakirjalla tai muulla vastaavalla asiakirjalla. Vuokrasopimus voi olla joko kirjallinen tai suullinen. Suullisen vuokrasopimuksen olemassaolosta on tehtävä kirjallinen selvitys hakemuksen liitteeksi. **Pinta-alan tulee olla tukioikeuksien hakijan hallinnassa viimeistään 15.6.2016.**

1.3 Hakijan kelpoisuus ja pinta-alojen ilmoittaminen

Tukioikeuksien hakijan on oltava aktiiviviljelijä. Aktiiviviljelijästä ja siihen liittyvästä kieltolistasta on kerrottu tarkemmin tuenhakijan **perusoppaan luvussa 4**[2]**.** Sinun on myös haettava perustukea, jotta täytät aktiiviviljelijän määritelmän. Tukioikeudet voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle, luonnollisten henkilöiden ryhmälle, oikeushenkilölle tai oikeushenkilöiden ryhmälle, kun hakija täyttää aktiiviviljelijän määritelmän.

Luonnollinen henkilö yksin

Kun hakijana on yksi luonnollinen henkilö ja hän täyttää aktiiviviljelijän määritelmän,

[1] http://makasiini.mmm.fi/cyberdocs/www.suomi.fi
[2] https://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/175/article-3041

hänen omistukseensa ja/tai hallintaansa voidaan myöntää tukioikeuksia.

Aviopuolisot/puolisoiksi rinnastettavat, jotka hakevat yhdessä maataloustukia

Tukioikeudet voidaan hakea puolisoiden yhteisomistukseen tai kummallekin puolisolle erikseen. Jos tukioikeudet haetaan yhteiseen omistukseen, puolisot eivät saa yhdessä harjoittaa kieltolistalla olevaa toimintaa. Jos tukioikeuksia haetaan vain toisen puolison nimiin, tämän henkilön pitää olla aktiiviviljelijä.

Maatalousyhtymä (MTY)

Yhtymä ei voi olla tukioikeuksien omistaja. Tukioikeudet voidaan kirjata yhtymän osakkaiden yhteiseen omistukseen. He eivät saa yhdessä harjoittaa kieltolistalla olevia toimia. Jos tukioikeuksia haetaan yhden osakkaan nimiin, tämän henkilön pitää olla aktiiviviljelijä.

Esimerkki
Maatalousyhtymä ei voi omistaa tukioikeuksia, mutta maatalousyhtymän jäsenet voivat ryhmänä omistaa tukioikeuksia, vaikka yksi maatalousyhtymän jäsen yksinään hallinnoisi kieltolistalla olevaa toimintoa.

Osakeyhtiö, kommandiittiyhtiö, avoin yhtiö tai osuuskunta

Tukioikeudet voidaan hakea yhtiön nimissä tai erikseen kullekin yhtiön tai osuuskunnan osakkaalle. Suositeltavaa on, että tukioikeudet haetaan yhtiön tai osuuskunnan nimiin. Tällöin yhtiön tai osuuskunnan on täytettävä aktiiviviljelijän määritelmä. Jos tukioikeuksia haetaan yhden osakkaan nimiin, tämän henkilön pitää olla aktiiviviljelijä.

Jakamaton kuolinpesä, joka hakee tukea

Tukioikeudet voidaan hakea kuolinpesälle eli kaikille osakkaille yhteisomistukseen tai erikseen kullekin kuolinpesän osakkaalle. Suositeltavaa on, että tukioikeudet haetaan kuolinpesän nimiin. Kuolinpesä ei saa harjoittaa kieltolistalla olevia toimia. Jos tukioikeuksia haetaan yhden osakkaan nimiin, tämän henkilön pitää olla aktiiviviljelijä.

Kaikkien henkilöiden tai oikeushenkilöiden, joiden omistukseen tukioikeudet haetaan, allekirjoitukset on oltava hakemuksessa tai valtakirjat sen liitteenä.

Ilmoita pinta-alat, joiden perusteella haet tukioikeuksia, myös päätukihaun lohkotiedoissa Vipu-palvelussa tai kasvulohkolomakkeella 102B sekä tarvittaessa peruslohkolomakkeella 102A. Hae perustukea Vipu-palvelussa tai lomakkeella 101B viimeistään 15.6.2016, jotta aktiiviviljelijän määritelmän täyttyminen voidaan tarkistaa.

1.4 Hakuaika kansallisesta varannosta

Tukioikeuksien haku kansallisesta varannosta päättyy 15.6.2016. Hakuperusteesta riippuen tukioikeuksia on haettava kansallisesta varannosta tietyn ajanjakson sisällä. Tämä aika on määritelty eri hakuperusteiden tarkemmissa ehdoissa.

Jos täytät jonkin hakuperusteista 3.1–3.6, mutta et ole voinut hakea tukioikeuksia määrätyssä varantohaussa ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisen olosuhteen takia, voi tukioikeudet hakea ylivoimaisen esteen/poikkeuksellisen olosuhteen päättymisen jälkeisessä varantohaussa alkuperäisellä varantoperusteella. Ylivoimaiset esteet ja poikkeukselliset olosuhteet on kerrottu kohdassa 3.7.

1.5 Hakulomakkeen täyttäminen ja liitteet

Hakemus muodostuu hakulomakkeesta (289) ja tarvittavista liitteistä. **Perehdy hakuohjeisiin huolellisesti ennen hakemuksen täyttämistä.** Täytä lomake huolellisesti, jolloin turvaat oikeutesi. **Palauta hakemus liitteineen määräaikaan mennessä. Täytä hakulomake kuulakärkikynällä tai muulla pysyvällä tavalla ja allekirjoita hakulomake.**

Merkitse kohtaan 1 Hakijan tiedot **kaikkien niiden hakijoiden nimet**, osoitteet ja puhelinnumerot, joiden omistukseen tukioikeuksia haetaan. Merkitse lisäksi kohtaan 1 tilatunnus. Jos tilalla ei ole tilatunnusta, täytä myös lomake 456 Uuden maatilan tiedot ja valtuutus viljelijätukiasiointiin ja palauta se kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Katso aktiiviviljelijän määritelmän täyttymisen ehdot kohdasta 1.3 ja tuenhakijan perusoppaan luvusta 4 ja merkitse ehdon täyttyessä rasti kohtaan Hakija täyttää aktiiviviljelijän määritelmän.

Valitse kohdasta 2 tukioikeuksien varantohaun peruste **rastittamalla** millä perusteella tukioikeuksia haet. Rastita hakulomakkeelta **vain yksi peruste** ja merkitse muut tarvittavat tiedot tarvittaviin kohtiin. **Jos haet tukioikeuksia varannosta useammalla perusteella, jätä jokaisesta perusteesta erillinen lomake tarvittavine liitteineen.**

Merkitse kohtaan 3 Haen kohdan 2 varantoperusteella tukioikeuksia seuraavien lohkojen perusteella niiden peruslohkojen tunnukset (10-numeroinen) kokonaan, joiden perusteella haet tukioikeuksia. Jos lohkoilla ei ole peruslohkotunnusta, ilmoita uusi peruslohko sähköisesti Vipu-palvelussa tai palauta kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle peruslohkojen muutoslomake 102C ja tarvittavat kartat. Käytä varantohakemuksella tarvittaessa samoja U-lohkotunnuksia kuin Vipu-palvelussa tai lomakkeella 102B.

Merkitse kohtaan 4, kuinka monelle hehtaarille haet tukioikeuksia. Merkitse hehtaarit kahden desimaalin tarkkuudella.

Merkitse kohtiin 5 ja 6 hakuperusteen vaatimusten mukaisesti lisätietoja tai liitteitä, joilla voit todistaa, että varantoperusteen ehdot täyttyvät. **Merkitse jokaiseen liitteeseen hakijan nimi ja tilatunnus.** Jos olet epävarma mitä liitteitä sinun tulee liittää hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa.

Eri hakuperusteisiin liittyy erilaisia ehtoja, joiden täyttyminen pitää todistaa liitteillä. **Vaadittavat liitteet on mainittu kunkin hakuperusteen tarkemmissa ehdoissa.**

Allekirjoita ja päivää jokainen erillinen hakemus ja hakemuksen sivu erikseen. Merkitse lisäksi jokaisen sivun yläreunaan tilatunnus. Merkitse jokaiseen liitteeseen hakijan nimi ja tilatunnus.

Olet hakijana vastuussa siitä, että hakulomakkeet on täytetty tarvittavin tiedoin, allekirjoitettu ja toimitettu oman alueen ELY-keskukseen / Ahvenanmaan valtionvirastoon määräajassa.

1.6 Hakemuksen täydentäminen, muuttaminen ja peruminen

Voit täydentää ja/tai muuttaa hakemusta 15.6.2016 asti. Voit täydentää ja/tai muuttaa hakemustasi myös hakuajan jälkeen, mutta silloin hakemus katsotaan myöhästyneeksi ja hakemukseen sovelletaan myöhästymis-

sääntöjä.

Voit perua hakemuksen **kirjallisesti** milloin tahansa ennen päätöksentekoa tai ennen kuin paikan päällä tehtävästä tai hallinnollisesta valvonnasta on ilmoitettu.

Hakemuksen käsittelijä voi pyytää täydennystä tai lisäselvityksiä hakemukseen. Pyydetyt tiedot tulee jättää annettuun määräaikaan mennessä. Muussa tapauksessa hakemus joudutaan ratkaisemaan ilman lisätietoja.

1.7 Hakemuksen myöhästyminen

Hakemus on jätettävä liitteineen 15.6.2016 mennessä. Hakemuksen myöhästyminen aiheuttaa tukimenetyksiä. Jokaista myöhästynyttä työpäivää kohti vähennetään varannosta myönnettyjen tukioikeuksien perusteella maksettavaa perustukea 3 % ja hakijan muiden tukioikeuksien perusteella myönnettävää perustukea 1 %. Työpäivillä tarkoitetaan arkipäiviä maanantaista perjantaihin. Hakemus hylätään, jos se on myöhässä yli 25 kalenteripäivää (kaikki viikonpäivät huomioiden).

Varantohakemus on osa yhtenäishakemusta. Yhtenäishakemuksella tarkoitetaan päätukihaun lomakkeita 101B ja 102B. Jos varantohakemus tai yhtenäishakemus palautetaan myöhässä, merkitään myöhästymispäivät molemmille myöhästyneen hakemuksen mukaan. Jos molemmat hakemukset palautetaan myöhässä, merkitään myöhästymispäivät sen mukaan, kumpi hakemus on enemmän myöhässä.

Ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisen olosuhteen takia myöhästynyt hakemus voidaan käsitellä takautuvasti. Hakemus käsitellään, vaikka se olisi myöhässä yli 25 kalenteripäivää. Hakemus on kuitenkin jätettävä 15 työpäivän kuluessa siitä, kun ylivoimainen este poistuu. Ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde tulee todistaa asianmukaisin liittein.

1.8 Myönnettävien tukioikeuksien määrä ja arvo

Tukioikeuksia myönnettäessä otetaan huomioon viljelijän omistuksessa ja hallinnassa 15.6.2016 olevan tukikelpoisen pinta-alan lisäksi viljelijän omistuksessa ja hallinnassa 15.6.2016 olevien tukioikeuksien määrä. Tukioikeuksia voidaan myöntää vain sille osalle tukikelpoista alaa, jolle viljelijällä ei ole tukioikeuksia. Poikkeuksena ovat tuomioistuimen päätös tai hallinnollinen määräys, jolloin vertailu tukikelpoisen pinta-alan sekä hallinnassa ja omistuksessa olevien tukioikeuksien välillä tehdään vain silloin, jos em. päätöksellä ei ole suoraan määritelty myönnettävien hehtaarien määrää.

Jos tukioikeuksia on haettu useammalla eri hakuperusteella, mutta haettavat pinta-alat/lohkot ovat samat, voidaan tukioikeuksia myöntää vain korkeimman tukioikeusmäärän antavan hakuperusteen perusteella. Tukioikeuksia ei kuitenkaan koskaan voida myöntää enempää kuin mitä on haettu.

Paikan päällä tehty pinta-alavalvonta voi vaikuttaa myönnettävien tukioikeuksien määrään esim. silloin, kun varantohaun perusteena olevat lohkot todetaan valvonnassa haettua alaa pienemmiksi.

Tukioikeudet myönnetään alueellisen keskiarvon perusteella kaikissa muissa hakuperusteissa paitsi hakuperusteessa tuomioistuimen päätös. Varannosta myönnettävät tukioikeudet ovat siten alueellista tasaosaa korkeampiarvoisia. Tukioikeuden tasaosa on samanar-

voinen muiden tukioikeuksien kanssa, mutta tukioikeuteen liitetään lisäosaa muistuttava varantokorotus. Korotuksen arvoa leikataan haun jälkeisinä vuosina vuosittain siten, että vuonna 2019 varannosta myönnetyt tukioikeudet ovat arvoltaan alueellisen tasaosan suuruisia.

Tukioikeuksien myöntämistä voidaan rajoittaa, jos haettava määrä ylittää kansallisen varannon määrän. Tällöin tukioikeuksia myönnetään etusijajärjestyksen mukaan, josta on säädetty valtioneuvoston asetuksella 59/2015.

1.9 Päätös ja siitä valittaminen

Tukioikeudet katsotaan myönnetyksi 15.6. hakuvuonna. ELY-keskus tai Ahvenanmaan valtionvirasto antaa hakemuksista valituskelpoisen päätöksen ja oikaisuvaatimusosoituksen. Päätökseen voi hakea oikaisua päätöksen tehneestä ELY-keskuksesta tai Ahvenanmaan valtionvirastosta.

Tukioikeuksia ei myönnetä, jos hakija on keinotekoisesti luonut tukioikeuksien saamiseen vaaditut edellytykset. Myönnettyjä tukioikeuksia voidaan myöhemmin viedä kansalliseen varantoon, jos todetaan, että ne on alun perin perusteettomasti myönnetty. Lisäksi perusteettomasti myönnettyjen tukioikeuksien perusteella maksetut tuet peritään takaisin.

2 Oppaan lukuohje

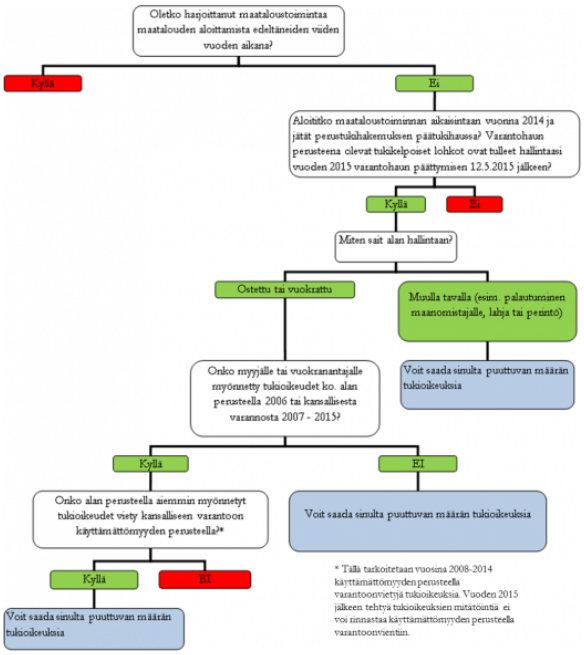
Hakuperusteista on tehty kysymys-vastauspolku, jota seuraamalla voi kartoittaa, onko tukioikeuksien haku kansallisesta varannosta mahdollista. Jokainen polku aloitetaan alusta ja edetään siinä järjestyksessä kuin kysymykset polussa ovat. Vihreällä pohjalla olevat vastaukset kertovat, että tukioikeuksia on mahdollista hakea kansallisesta varannosta ja punaisella pohjalla olevat vastaukset kertovat, että hakumahdollisuuksia ei ole. Jokainen hakija voi, riippumatta kysymys-vastauspolun vastauksista, päättää itse haluaako jättää varantohakemuksen. Lopullisen päätöksen hakuehtojen täyttymisestä tekee aina ELY-keskus/Ahvenanmaan valtionvirasto tapauskohtaisesti.

Kysymys-vastauspolku ei ole täysin kattava. **Epäselvissä tapauksissa kannattaa aina ottaa yhteys paikalliseen ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon tai kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiseen.**

Tutustu yksityiskohtaisten varantoperusteiden lisäksi luvun 1 kaikkiin yleisperusteisiin ja ohjeisiin huolellisesti.

3 Hakuperusteet

3.1 Uusi viljelijä

*Tulosta kuva pdf:nä[3]

Uudella viljelijällä (=aloittava viljelijä) tarkoitetaan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka ei maataloustoiminnan aloittamista edeltäneiden viiden (5) vuoden aikana ole harjoittanut minkäänlaista maataloustoimintaa **omissa nimissään ja omaan lukuunsa tai ole vastannut maataloustoimintaa harjoittavan oikeushenkilön toiminnasta.**

Uuden viljelijän määritelmän täyttyminen pitää osoittaa kirjallisesti. Todistus hakijan tulonmuodostuksesta maataloustoiminnan aloittamista edeltävältä viideltä vuodelta annetaan esimerkiksi verottajalta saatavalla lausunnolla tai verotodistusten jäljennöksillä.

Maataloustoiminnalla tarkoitetaan:

- maataloustuotteiden tuotantoa, kasvatusta tai viljelyä, myös sadonkorjuuta,
- lypsämistä ja tuotantoeläinten kasvatusta ja pitoa, tai
- maan säilyttämistä sellaisessa kunnossa, että se soveltuu viljelyyn tai laitumeksi ilman, että sitä pitäisi valmistella muutoin kuin tavallisilla maatalouskoneilla tai menetelmillä

Maatalousmaa, tuotantorakennukset, maatalouskoneet ja – kalusto sekä esimerkiksi tukioikeudet ovat maatalouden nettovarallisuutta. Pellon vuokraamista, metsän tai koneiden ja rakennusten myynnistä saatuja tuloja ei lasketa maataloustoiminnaksi. Maatalouden nettovarallisuuden hallinta tai hakijan muut, kuin maataloudesta peräisin olevat pääomatulot eivät ole maataloustoimintaa.

Osallisuus osakeyhtiössä, yhtymässä, yhteisössä tai kuolinpesässä, joka on harjoittanut maataloutta edeltävänä viitenä (5) vuotena, on rajoittava tekijä. Esimerkiksi, jos viljelijä on päättävässä asemassa maataloustoimintaa harjoittavassa osakeyhtiössä, häntä ei voida pitää uutena viljelijänä. Vastaavasti, uudeksi viljelijäksi ei pääsääntöisesti voida katsoa osakeyhtiötä, yhtymää tai kuolinpesää, jonka osakas/osakkaat ovat harjoittaneet maataloustoimintaa edellisen viiden (5) vuoden aikana omissa nimissään ja omaan lukuunsa tai olleet osakkaana maataloustoimintaa harjoittavassa yhteisössä, yhtymässä tai kuolinpesässä. Edellä mainitut tapaukset käsitellään ELY-keskuksessa kuitenkin aina

[3]https://ruokavirasto.mobiezine.fi/wp-content/uploads/sites/44/2015/03/Uusi-viljelijä-kuvio-2016_2.png

tapauskohtaisesti.

Voit saada tukioikeuksia vain yhden kerran joko uutena viljelijänä tai nuoren viljelijänä sinä ajanjaksona, kun täytät uuden viljelijän tai nuoren viljelijän määritelmän.

Uutena viljelijänä **tukioikeuksia on haettava viimeistään tukikelpoisen maatalousmaan hallintaan saantia seuraavassa varantohaussa.** Tämän jälkeen tukioikeuksia ei myönnetä, ellei kyseessä ole ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisesta olosuhteesta johtuva hakemuksen myöhästyminen.

Esimerkki 1.
Maanomistaja lopetti maataloustuotannon 16.12.2005, kun viimeiset lypsylehmät poistettiin tilalta ja kaikki tilan pellot vuokrattiin naapurille. Hänelle kirjautui maataloustuloa karjan myynnistä vielä vuodelle 2006, mutta nautarekisterin merkinnän mukaan karjanpitoon perustuva maataloustoiminta ja peltoviljely päättyivät 2005 vuoden lopulla.

Maanomistaja haluaa nyt keväällä 2016 aloittaa uudelleen peltojensa viljelyn. Tukioikeudet vahvistettiin naapurille vuonna 2006. Tässä tapauksessa maanomistajaa voidaan pitää uutena viljelijänä ja hän on oikeutettu hakemaan tukioikeuksia kansallisesta varannosta vuonna 2016. Pellot ovat palautuneet hänelle vuokrasopimuksen päätyttyä, jolloin kyseessä ei ole pellon osto tai vuokraus.

Esimerkki 2.
Maanomistaja vuokrasi peltonsa 1.1.2006 viljelijälle A. Vuokrasopimus päättyi 31.12.2015. Tukioikeudet vahvistettiin viljelijälle A vuonna 2006. Maaomistajan poika haluaa aloittaa maataloustuotannon vuonna 2016 uutena viljelijänä. Maanomistaja myy pellot pojalleen 1.3.2016. Poika voi hakea tukioikeudet kansallisesta varannosta vuonna 2016.

Tässä tapauksessa pojalle voidaan myöntää tukioikeudet, vaikka kyseessä on pellon osto ja tukioikeudet vahvistettiin viljelijälle A vuonna 2006. Tukioikeuksia ei vahvistettu vuonna 2006 pellon myyjälle vaan viljelijälle A.

Esimerkki 3.
Maanomistaja vuokrasi peltonsa 1.1.2006 viljelijälle A. Vuokrasopimus päättyi 31.12.2015. Tukioikeudet vahvistettiin viljelijälle A vuonna 2006 eikä tukioikeuksien omistusta ole siirretty sen jälkeen maanomistajalle. Maaomistajan ei vuokraa peltoja uudelleen viljelijälle A, vaan vuokraa ne viljelijälle B. Viljelijä A ei suostu siirtämään vuokrapeltojen perusteella vahvistettuja tukioikeuksia viljelijälle B. Viljelijä B voi hakea tukioikeudet kansallisesta varannosta vuonna 2016, mikäli hän täyttää uuden viljelijän määritelmän.

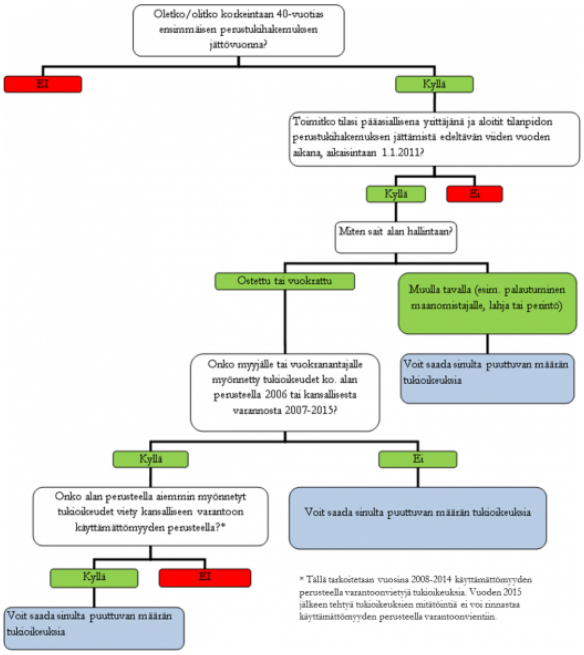
Tässä tapauksessa viljelijälle B voidaan myöntää tukioikeudet, vaikka kyseessä on pellon vuokraus ja tukioikeudet vahvistettiin viljelijälle A vuonna 2006. Tukioikeuksia ei vahvistettu vuonna 2006 pellon vuokraajalle eli maanomistajalle vaan viljelijälle A. Jos tukioikeudet olisi vahvistettu vuonna 2006 maanomistajalle (pellon vuokraajalle), ei viljelijä B:lle voitaisi myöntää tukioikeuksia kansallisesta varannosta 2016.

Tämän hakuperusteen **liitteenä on jätettävä kirjallinen** selvitys tukikelpoisen maatalousmaan hallinnasta (esimerkiksi kauppa- tai lahjakirja, vuokrasopimus) sekä kirjallinen selvitys hakijan tulonmuodostuksesta maataloustoiminnan aloittamista edeltävältä viideltä vuodelta (esimerkiksi verotodistukset, verottajan lausunto siitä, että hakijalla ei ole ollut maataloustuloja ko. vuosina). Jos hakijana on yhteisö tai kuolinpesä, on tuloselvitys jätettävä kaikkien osakkaiden osalta. Muita mahdollisia liitteitä ovat mm. kirjallinen sel-

vitys ylivoimaisesta esteestä.

Jos olet epävarma mitä **liitteitä** sinun tulee liittää hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa.

3.2 Nuori viljelijä

*Tulosta kuva pdf:nä[4]

Nuorella viljelijällä tarkoitetaan aktiiviviljelijää, joka on aloittanut tilanpidon ensimmäistä kertaa sen pääasiallisena yrittäjänä ja jolla on maatilalla määräysvalta. Hakija saa olla ensimmäisen perustukihakemuksen jättämisvuonna (31.12.) korkeintaan 40-vuotias.

Voit hakea tukioikeuksia yhden kerran sinä ajanjaksona, kun täytät nuoren viljelijän määritelmän ts. saman ajanjakson aikana, kuin olet oikeutettu nuoren viljelijän tukeen (EU). **Jos haet/olet hakenut tukioikeuksia uutena viljelijänä, et voi enää saada tukioikeuksia nuorena viljelijänä ja päinvastoin.**

Hakukelpoinen ajanjakso määritellään seuraavasti:

Jos olet aloittanut tilanpidon ennen vuotta 2015, aloitusvuotta ei lasketa viiden vuoden hakukelpoiseen jaksoon. Ensimmäinen hakukelpoiseen jaksoon laskettava vuosi on aloitusvuotta seuraava vuosi.

Esimerkki 4.
Viljelijä aloitti tilanpidon sen pääasiallisena yrittäjänä 1.4.2011. Hän voi hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta yhden kerran vuosien 2015-2016 välillä. Viiden vuoden jaksoon lasketaan aloitusvuotta seuraavat vuodet 2012-2016.

Jos aloitit/aloitat tilanpidon vuonna 2015 tai sitä seuraavina vuosina, aloitusvuosi lasketaan viiden vuoden hakukelpoiseen jaksoon, jos haet nuoren viljelijän tukea (EU) aloitusvuonna. Aloitusvuotta seuraava vuosi lasketaan aina mukaan viiden vuoden hakukelpoiseen ajanjaksoon riippumatta siitä haetko nuoren viljelijän tukea (EU) vai et.

Jos aloitat tilanpidon 2015 tai sitä seuraavina vuosina etkä hae nuoren viljelijän tukea (EU), voit hakea tukioikeuksia varannosta yhden kerran aloitusvuonna tai sitä seuraavien viiden kalenterinvuoden aikana.

Esimerkki 5.
Viljelijä aloittaa tilanpidon sen pääasiallisena yrittäjänä 1.3.2015 ja hakee myös nuoren viljelijän tukea. Hän voi hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta yhden kerran vuosien 2015-2019 välillä.

Esimerkki 6.
Viljelijä aloittaa tilanpidon sen pääasiallisena yrittäjänä 1.8.2016. Hän voi hakea tuki-

[4]https://ruokavirasto.mobiezine.fi/wp-content/uploads/sites/44/2015/03/Nuori-viljelijä-kuvio-2016.png

oikeuksia kansallisesta varannosta yhden kerran vuosien 2017-2021 välillä.

Alla on kuvattu hakijatyypeittäin miten tilanpidon aloittamisvuosi, pääasiallinen yrittäjyys ja määräysvalta määräytyvät erilaisilla maatiloilla sekä kerrotaan tukeen liittyvät hakumenettelyt. Ehtojen on täytyttävä hakuvuonna 15.6.-31.12., jotta tukioikeudet voidaan myöntää.

Luonnollinen henkilö yksin

Maatilan omistus ja hallinta tai vuokratun maatilan hallinta on yhdellä luonnollisella henkilöllä.

Omistat maatilasi yksin ja se on hallinnassasi tai olet vuokrannut hallitsemasi maatilan toiminnan. Tällöin sinun katsotaan toimivan maatilan pääasiallisena yrittäjänä yksin luonnollisena henkilönä ja voit hakea tukioikeuksia nuorena viljelijänä kansallisesta varannosta.

Ilmoita hakemuksella tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä sekä nimesi tilaan liittyvissä henkilöissä. Jätä hakemuksen liitteenä luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja), joka osoittaa tilanpidon aloitusvuoden ja maatilan omistuksen. Jos maatilasi on vuokrattu, jätä liitteenä maatilan kirjallinen vuokrasopimus.

Aviopuolisot ja aviopuolisoiksi rinnastettavat

Molempien puolisoiden on täytettävä nuoren viljelijän ehdot, jos molemmat puolisot ovat omistajana ja haltijana maatilalla tai vuokratun maatilan hallinta on molemmilla aviopuolisoilla.

Puolisot omistavat ja hallitsevat maatilan yhdessä tai ovat vuokranneet hallitsemansa maatilan toiminnan. Tällöin molempien puolisoiden katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä ja tukioikeudet voidaan hakea kansallisesta varannosta nuorena viljelijänä. Molempien on täytettävä ikävaatimus ja tilanpito on voitu aloittaa aikaisintaan 1.1.2011. Katso aviopuolisoiksi rinnastettavat puolisot Hakuoppaasta (päätukihaun tuet) kohdasta nuoren viljelijän tuki (EU).[5]

Ilmoita aviopuolisot yhdessä tai toinen puolisoista tukioikeuksien hakijoiksi. Ilmoita hakemuksella tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä. Jos olette aloittaneet tilanpidon pääasiallisina yrittäjinä eri ajankohtina, ilmoita se vuosi, jolloin puolisoista ensimmäinen aloitti tilanpidon pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita puolisoiden nimet tilaan liittyvissä henkilöissä. Jätä hakemuksen liitteenä luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja), joka osoittaa tilanpidon aloitushetken ja maatilan omistuksen. Jos maatilasi toiminta on vuokrattu, jätä liitteenä maatilan kirjallinen vuokrasopimus.

Maatalousyhtymät

Kaikkien yhtymän osakkaiden on täytettävä nuoren viljelijän ehdot.

Maatila on yhtymän osakkaiden hallinnassa. Yhtymän osakkaiden katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä, kun kaikki yhtymän osalliset täyttävät nuoren viljelijän ehdot ja tukioikeudet voidaan hakea nuorena viljelijänä yhtymän osakkaiden omistukseen. Kaikkien osakkaiden on täytettävä ikävaatimus. Kukaan osakkaista ei ole saanut aloittaa tilapitoa pääasiallisena yrittäjänä ennen 1.1.2011.

Ilmoita maatalousyhtymän osakkaat/osakas tukioikeuksien hakijoiksi. Ilmoita hakemuksella tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä. Jos yhtymän osakkaat ovat aloit-

[5] https://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/192/article-3476

taneet tilanpidon pääasiallisina yrittäjinä eri aikoina, ilmoita se vuosi, jolloin osakkaista ensimmäinen aloitti tilanpidon pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita yhtymän osakkaat tilaan liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja), joka osoittaa tilanpidon aloitushetken ja maatilan omistuksen. Jos maatila on vuokrattu, jätä liitteenä maatilan kirjallinen vuokrasopimus. Jätä liitteenä myös ajantasainen yhtymäselvitys. Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti yhtymän osalliset.

Jakamaton kuolinpesä

Kaikkien kuolinpesän osakkaiden on täytettävä nuoren viljelijän ehdot.

Maatila on kuolinpesän hallinnassa. Kuolinpesän osakkaiden katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä, kun kaikki kuolinpesän osakkaat täyttävät nuoren viljelijän ehdot. Tukioikeudet voidaan hakea kuolinpesän tai sen osakkaiden nimiin. Kaikkien osakkaiden on täytettävä ikävaatimus. Kukaan osakkaista ei ole saanut aloittaa tilapitoa pääasiallisena yrittäjänä ennen 1.1.2011.

Ilmoita kuolinpesä tai kuolinpesän osakkaat/osakas tukioikeuksien hakijoiksi. Ilmoita hakemuksella tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä. Jos kuolinpesän osakkaat ovat aloittaneet tilanpidon pääasiallisina yrittäjinä eri aikoina, ilmoita se vuosi, jolloin osakkaista ensimmäinen aloitti tilanpidon pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita kuolinpesän osakkaat tilaan liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä perukirja tai muu ajantasainen selvitys kuolinpesän osakkaista. Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti kuolinpesän osakkaat.

Osakeyhtiö

Nuoren viljelijän ehdot täyttävillä viljelijöillä on oltava hallinnassa yli 50 % osakeyhtiön osakkeista ja heidän omistamansa osakkeiden on tuotettava yli 50 % yhtiön osakkeiden äänimäärästä.

Em. ehdon täyttyessä osakkaiden katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä ja tukioikeudet voidaan hakea nuorena viljelijänä osakeyhtiön tai ehdot täyttävien osakkaiden nimiin. Kaikkien ehdon täyttävien osakkaiden on täytettävä ikävaatimus eikä kukaan heistä ole saanut aloittaa tilanpitoa pääasiallisena yrittäjänä ennen 1.1.2011.

Ilmoita osakeyhtiö tai sen ehdot täyttävät osakkaat/osakas tukioikeuksien hakijoiksi. Ilmoita hakemuksella tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä. Tämä on vuosi, jolloin ehdot täyttävistä osakkaista ensimmäinen on aloittanut toiminnan pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita ehdon täyttävät osakkaat tilaan liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja). Jätä liitteenä myös kaupparekisteriote, yhtiöjärjestys ja osakasluettelo. Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti osakeyhtiön osakkaiden nimet, syntymäajat, osakkeiden määrä ja niiden äänivalta.

Osuuskunta

Enemmistön (yli puolet) osuuskunnan jäsenistä on täytettävä nuoren viljelijän ehdot.

Em. ehdon täyttyessä osuuskunnan jäsenten katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä ja tukioikeudet voidaan hakea osuuskunnan tai ehdot täyttävien jäsenten nimiin. Kaikkien ehdon täyttävien jäsenten on täytettävä ikävaatimus eikä kukaan heistä ole saanut aloittaa tilanpitoa pääasiallisena yrittäjänä ennen 1.1.2011.

Ilmoita osuuskunta tai sen ehdot täyttävät jäsenet/jäsen tukioikeuksien hakijaksi. Ilmoi-

ta hakemuksella tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä. Tämä on vuosi, jolloin ehdot täyttävistä viljelijöistä ensimmäinen on aloittanut toiminnan pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita ehdon täyttävät jäsenet tilaan liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja). Jätä liitteenä myös jäsen- ja omistajaluettelo. Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti osuuskunnan jäsenten nimet ja syntymäajat.

Kommandiittiyhtiö

Nuoren viljelijän ehdot täyttävät viljelijät ovat vastuunalaisia yhtiömiehiä ja heitä on enemmistö (yli puolet) yhtiön vastuunalaisista yhtiömiehistä.

Em. ehdon täyttyessä yhtiömiesten katsotaan toimivan pääasiallisina yrittäjinä ja tukioikeudet voidaan hakea kommandiittiyhtiön tai sen ehdot täyttävien yhtiömiesten nimiin. Kaikkien ehdon täyttävien yhtiömiesten on täytettävä ikävaatimus eikä kukaan heistä ole saanut aloittaa tilanpitoa pääasiallisena yrittäjänä ennen 1.1.2011.

Ilmoita kommandiittiyhtiö tai sen ehdot täyttävät yhtiömiehet/yhtiömies tukioikeuksien hakijaksi. Ilmoita hakemuksella tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä. Tämä on vuosi, jolloin ehdot täyttävistä yhtiömiehistä ensimmäinen on aloittanut toiminnan pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita ehdon täyttävät yhtiömiehet tilaan liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja). Jätä liitteenä myös kaupparekisteriote ja yhtiösopimus. Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti kaikkien yhtiömiesten nimet ja syntymäajat sekä yhtiön vastuunalaiset yhtiömiehet.

Avoin yhtiö

Kaikkien yhtiömiesten on täytettävä nuoren viljelijän tuen ehdot.

Avoimen yhtiön yhtiömiehet toimivat pääasiallisina yrittäjinä, kun kaikki osakkaat täyttävät nuoren viljelijän tuen ehdot ja tukioikeudet voidaan hakea avoimen yhtiön tai sen osakkaiden nimiin. Heidän on kaikkien täytettävä ikävaatimus eikä kukaan heistä ole saanut aloittaa tilanpitoa pääasiallisena yrittäjänä ennen 1.1.2011.

Ilmoita avoin yhtiö tai sen osakkaat/osakas tukioikeuksien hakijaksi. Ilmoita hakemuksella tilanpidon aloitusvuosi pääasiallisena yrittäjänä. Tämä on vuosi, jolloin yhtiömiehistä ensimmäinen on aloittanut toiminnan pääasiallisena yrittäjänä. Ilmoita kaikki yhtiömiehet tilaan liittyvissä henkilöissä.

Jätä hakemuksen liitteenä luovutuskirja (kauppa- tai lahjakirja). Jätä liitteenä myös kaupparekisteriote ja yhtiösopimus. Liitteistä on selvittävä ajantasaisesti kaikkien yhtiömiesten nimet ja syntymäajat.

Jos olet epävarma mitä **liitteitä** sinun tulee liittää hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa.

3.3 Tilusjärjestelyt

*Tulosta kuva pdf:nä[6]

Tukioikeudet voidaan myöntää tilusjärjestelyjen perusteella kasvaneelle tukikelpoiselle pinta-alalle, vaikka tämän lisääntyneen alan perusteella olisi vahvistettu tukioikeudet vuonna 2006 toiselle viljelijälle. Tukioikeuksia voi hakea aikaisintaan sen jälkeen kun tilus-

[6] https://ruokavirasto.mobiezine.fi/wp-content/uploads/sites/44/2015/03/Tilusjärjestelyt-2016.png

järjestelyiden kohteena ollut ala täyttää maatalousmaan kriteerit koko kalenterivuoden.

Tilusjärjestelyillä tarkoitetaan:

1. kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 8 luvun mukaista tilusvaihtoa ja 9 luvun mukaista uusjakoa
2. kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977, nk. lunastuslaki) 23 §:n mukaista tilusjärjestelyä
3. maantielain (503/2005) 63 §:n mukaista tilusjärjestelyä
4. yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) 38 a §:n mukaista tilusvaihtoa
5. vesistöhankkeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain (451/1988) 2 §:n mukaista tilusjärjestelyä
6. ratalain (110/2007) 53 §:n mukaista tilusjärjestelyä

Kiinteistönmuodostamislain 8 luvun mukaisella tilusvaihdolla tarkoitetaan vapaaehtoista tai pakollista tilusvaihtoa.

Kiinteistönmuodostamislain 9 luvun mukaisella uusjaolla tarkoitetaan kiinteistöjen ja niiden jaotuksen parantamista. Uusjakoja voidaan tehdä myös tie- ja kuivatusoloja parantamaan. **Tukioikeuksia voidaan hakea varannosta sen jälkeen, kun uusjaossa tehtävä uusjakosuunnitelma on saanut lainvoiman ja tilukset on otettu haltuun uusjakosuunnitelman mukaisesti.** T**ukioikeudet voidaan myöntää uusjakosuunnitelmassa päätettyjen tilusjärjestelyiden perusteella.** Kiinteistönmuodostamislain mukaiset kiinteistötoimitukset ovat maanmittaustoimistojen tai asemakaava-alueella ko. alueen kiinteistörekisterin pitäjän toimittamia.

Kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 23 § mukainen tilusjärjestely voidaan suorittaa ilman omistajan tai vastaavan suostumusta. Tällöin alue lunastetaan valtioneuvoston päätöksellä ja toimivaltainen viranomainen on se maanmittaustoimisto, jonka toimialueella lunastettava omaisuus on.

Maantie- ja ratalain mukainen tilusjärjestely voidaan suorittaa ilman omistajan tai vastaavan suostumusta. Teitä varten tarvittavat alueet ja oikeudet lunastetaan maantietoimituksessa. Radanpidon tarpeisiin tarvittavat alueet ja oikeudet lunastetaan sekä tasoristeyksiin liittyvät oikeudet muutetaan ratatoimituksessa. Sekä maantietoimituksessa että ratatoimituksessa on selvitettävä tilusjärjestelyjen suorittamisen tarpeellisuus. Tilusjärjestelyn tarpeellisuus selvitetään ja ratkaistaan kuitenkin erillisten maantie- tai ratatoimituksen sijasta kiinteistönmuodostamislain (554/1995) 68 §:n 2 momentissa tai 67 §:n 4 momentissa tarkoitetuissa uusjakotoimituksessa, jos toimituksen ajankohtana sellainen on vireillä.

Yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) 38 a §:n mukaisissa tilusvaihdossa toimitusmiehet voivat suorittaa ilman eri määräystä kiinteistönmäärityksen tietoimituksen yhteydessä. Toimitusmiehet voivat ilman eri määräystä suorittaa tilusvaihdon.

Vesistöhankkeiden yhteydessä voidaan suorittaa tilusjärjestelyjä, jos vesilain (587/2011) mukaisesta vesitaloushankkeesta aiheutuu

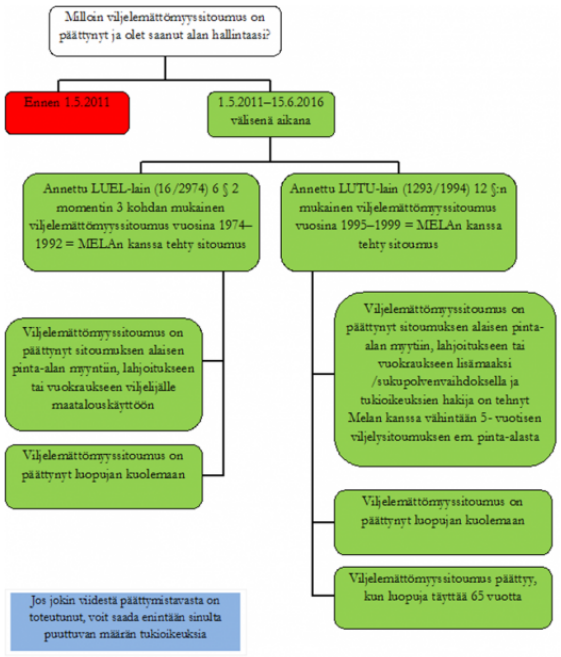
- tilusten pirstoutuminen tai supistuminen,
- kulkuyhteyden katkeaminen tai vaikeutuminen,

- muun vastaavanlaisen vaikutuksen vuoksi huomattavaa haittaa kiinteistön tai sen osan käyttämiselle tai
- maatilusten muuttuminen pysyvästi vesitiluksiksi.

Tämän hakuperusteen **liitteenä on jätettävä** kopiot tilusjärjestelyyn liittyvistä asiakirjoista, kuten esim. lainvoimainen jakosuunnitelma ja liitekartat. Hakemuksen liitteenä on jätettävä myös vapaamuotoinen kirjallinen selvitys siitä, että mistä tukikelpoisen pinta-alan kasvu on syntynyt (esim. hallintaan tulleiden ja hallinnasta poistuneiden peruslohkojen tunnukset, valtaojan putkitus, peltotien siirto, metsän kulman raivaus jne.)

Jos olet epävarma mitä **liitteitä** sinun tulee liittää hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa.

3.4 LUEL- ja LUTU- sitoumusten alat

*Tulosta kuva pdf:nä[7]

Perusteessa tarkoitetulla **luopumiseläkkeellä tarkoitetaan luopumiseläkelain 16/1974 (LUEL)** mukaan maksettua eläkettä. Viimeiset tämän lain mukaiset eläkepäätökset, joihin sisältyi viljelemättömyyssitoumus, tehtiin vuonna 1992 (31.12.1992). Viljelemättömyyssitoumuksesta voidaan joissakin asiakirjoissa käyttää myös nimitystä "maataloustuotannosta luopumissitoumus" tai "sitoumus maataloustuotannosta luopumisesta ja pellon myyntirajoituksesta" tai MA-sitoumus. Sovellettu säädös on LUEL 6 § 2 momentti kohta 3.

Perusteessa tarkoitetulla **luopumistuella tarkoitetaan lain 1293/1994 (Laki maatalousyrittäjien luopumis-tuesta, LUTU)** mukaista tukea. Viimeiset tämän lain mukaiset tuenmaksun päätökset, joihin sisäl-

[7] https://ruokavirasto.mobiezine.fi/wp-content/uploads/sites/44/2015/03/LUEL-ja-LUTU-sitoumusten-alat-2016.png

tyi viljelemättömyyssitoumus, on tehty vuonna 1999 (31.12.1999). Viljelemättömyyssitoumuksesta voidaan joissakin asiakirjoissa käyttää myös nimitystä "sitoumus maataloustuotannosta luopumisesta ja pellon luovutusrajoituksista". Sovellettu säädös on LUTU 12 §.

Viljelemättömyyssitoumuksen luopujalla tarkoitetaan luopumuseläkelaissa sekä laissa maatalousyrittäjän luopumistuesta maatilan tai sen osan omistajaa tai hänen puolisoaan, joka luopuu pysyvästi maatalouden harjoittamisesta. Luopujaksi kutsutaan myös maatalouden harjoittamisesta luopuvaa tilan tai sen osan omistavaa maatalousyrittäjää, maatalousyrittäjän aviopuolisoa tai leskeä.

Tässä yhteydessä Maatalousyrittäjäin eläkelaitoksesta käytetään lyhennettä Mela.

3.4.1 Viljelemättömyyssitoumuksen päättyminen luopujan kuolemaan tai 65 ikä-vuoteen

Viljelemättömyyssitoumus voi päättyä usealla eri tavalla. LUTU-viljelemättömyyssitoumukset päättyvät, kun **luopuja täyttää 65 vuotta tai kuolee tätä ennen.** LUEL-viljelemättömyyssitoumus päättyy, kun luopuja kuolee. Sitoumus päättyy automaattisesti eikä Mela anna asiasta päätöstä. Todisteet em. päättymistavoista on esitettävä varantohakemuksen liitteenä, esim. virkatodistus. Sovelletut säädökset ovat LUTU 26 ja 27 §, ja LUEL 13 §.

Tukioikeudet voidaan myöntää em. tavoilla päättyneiden viljelemättömyyssitoumusten perusteella **viljelijälle, jonka hallintaan tukikelpoinen ala on tullut tai tulee viljelemättömyyssitoumuksen päättymisen jälkeen.** Jos tämä viljelijä ei hae tukioikeuksia, voi joku alan seuraavista haltijoista ne hakea.

Tukioikeudet voidaan myöntää, vaikka ko. alan perusteella olisi aikaisemmin myönnetty tukioikeuksia. Kuitenkin samalle viljelijälle voidaan samasta alasta myöntää tukioikeudet LUEL- ja LUTU-varantoperusteella vain yhden kerran.

Esimerkki 7.
LUEL-eläkeläisen viljelemättömyyssitoumus päättyi 1.9.2013, kun hän kuoli. Hän oli vuokrannut viljelemättömyyssitoumuksenalaiset peltonsa (10 ha) viljelijälle A 1.1.2010 lisämaaksi. LUEL-eläkeläisen ja vuokraajan välinen vuokrasopimus päättyi 31.12.2015. Perikunta myi pellot 1.3.2016 viljelijälle B. Viljelijä B voi hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta 10 hehtaarin perusteella.

Myös perikunta olisi voinut hakea tukioikeudet kansallisesta varannosta. Viljelijä A ei olisi voinut hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta vuonna 2012, 2013, 2014 tai 2015, koska tukioikeudet voi hakea se viljelijä, jonka hallintaan tukikelpoinen ala tulee viljelemättömyyssitoumuksen päättymisen jälkeen. Mikäli viljelijä A olisi jatkanut peltojen viljelyä uudella vuokrasopimuksella vuonna 2016, olisi hän voinut hakea tukioikeudet kansallisesta varannosta tänä vuonna.

Esimerkki 8.
Viljelemättömyyssitoumus (LUTU) päättyi luopujan täytettyä 65 vuotta 15.10.2012. Hän myi viljelemättömyyssitoumukseen kuuluneet pellot (15 ha) pojalleen 1.1.2016. Poika aloittaa viljelykunnossa olevien peltojen viljelyn samana vuonna. Poika voi hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta 15 hehtaarin perusteella vuonna 2016. Luopuja ei olisi voinut itse hakea tukioikeuksia, koska tukioikeudet voi hakea se viljelijä, jonka hallintaan tukikelpoinen ala tulee viljelemättömyyssitoumuksen päättymisen jälkeen.

Tämän päättymistavan **liitteenä on jä-**

tettävä selvitys viljelemättömyyssitoumuksen päättymisestä (esim. virkatodistus), selvitys tukikelpoisen alan hallinnasta (esim. kauppakirja, vuokrasopimus, perukirja) sekä kopio viljelemättömyyssitoumuksesta.

Jos olet epävarma mitä **liitteitä** sinun tulee liittää hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa.

3.4.2 Viljelemättömyyssitoumuksen päättyminen sitoumusalan luovutukseen tai vuokraukseen

Viljelemättömyyssitoumukset voivat päättyä myös **sitoumusalojen luovutukseen tai vuokraukseen**. Luovutuksella tarkoitetaan tässä yhteydessä myyntiä, lahjoitusta tai muuta vastaavaa pysyvää luovutusta. Kun viljelemättömyyssitoumus päättyy luovutukseen tai vuokraukseen, tukioikeudet voidaan myöntää vain, jos ko. alalle ei ole myönnetty tukioikeuksia aikaisemmin.

LUTU-viljelemättömyyssitoumus päättyy kun luopuja **myy, lahjoittaa tai vuokraa sitoumuksen alaista maatalousmaata lisämaaksi viljelijälle.** Viljelijän pitää tehdä Melan kanssa vähintään viisivuotinen viljelysitoumus, jotta hän voi hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta. **Viljelemättömyyssitoumus katsotaan päättyneeksi viljelysitoumuksen alkamispäivänä.** Kopio viljelysitoumuksesta palautetaan hakemuksen liitteenä. Päättymistavassa sovellettu säädös on LUTU 9 § tai 10 § 1 tai 2 momentti. Liitteenä on jätettävä myös selvitys tukikelpoisen alan hallinnasta (esim. kauppa- ja tai lahjakirja, vuokrasopimus).

LUEL-viljelemättömyyssitoumus päättyy kun luopuja **myy, lahjoittaa tai vuokraa sitoumuksen alaista maatalousmaata viljelijälle maatalouskäyttöön. Viljelemättömyyssitoumus katsotaan päättyneeksi luovuttamis- tai vuokrauspäivänä.** Mela ei anna asiasta päätöstä eikä vaadi viljelijältä viljelysitoumusta. Viljelijä voi hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta. Todiste viljelemättömyyssitoumuksen päättymisestä on sitoumusalan vuokrasopimus, kauppa- tai lahjakirja. Kopio siitä palautetaan hakemuksen liitteenä. Myös päätöskopio LUEL-eläkkeen myöntämisestä palautetaan hakemuksen liitteenä. Päättymistavassa sovellettu säädös on LUEL 13 § 1 momentti, niin kuin se on ollut voimassa 1.1.2011 lähtien.

Viljelemättömyyssitoumukset voivat päättyä myös muilla tavoilla, mutta nämä päättymiset eivät ole ko. hakuperusteen täyttymisen mukaisia eikä niiden perusteella voi hakea tukioikeuksia.

Esimerkki 9.
Maanomistaja on antanut viljelemättömyyssitoumuksen (LUTU). Hän vuokrasi viljelykunnossa olevat peltonsa (15 ha) viiden vuoden vuokrasopimuksella 1.1.2014 – 31.12.2018 naapuriviljelijälle lisämaaksi. Maanomistaja ei hakenut tukioikeuksien vahvistamista vuonna 2006. Vuokraaja teki Melan kanssa viiden vuoden mittaisen viljelysitoumuksen maanomistajan pelloista ajalle 1.1.2014 – 31.12.2018. Naapuriviljelijä voi hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta vuonna 2014, 2015 tai 2016 15 hehtaarin perusteella

Esimerkki 10.
Maanomistaja on antanut viljelemättömyyssitoumuksen (LUEL). Maaomistaja ei hakenut tukioikeuksien vahvistamista vuonna 2006. Hän myi viljelykunnossa olevat peltonsa (10 ha) viljelijälle A 1.3.2016. Viljelijä A voi hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta 10 hehtaarin perusteella. Viljelijä A:n ei tarvitse tehdä Melan kanssa viiden vuoden viljelysitoumusta eikä Mela anna myynnistä päätöstä, koska myynti on tapahtunut

31.12.2010 jälkeen.

Tämän päättymistavan **liitteinä on jätettävä** päättymistavan mukaisesti yllä mainitut asiakirjat.

Jos olet epävarma mitä **liitteitä** sinun tulee liittää hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa.

3.5 Ympäristötuen 20-vuotiset erityisympäristötukisopimukset

*Tulosta kuva pdf:nä[8]

Ympäristötuen 20-vuotiselle erityistukisopimusalalle ei vahvistettu tukioikeuksia vuonna 2006. Kun sopimusaika päättyy tai sopimus puretaan, vapautuvalle tukikelpoiselle maatalousmaalle voidaan myöntää tukioikeudet kansallisesta varannosta.

Tukioikeuksia on haettava viimeistään erityistukisopimuksen päättymistä seuraavassa varantohaussa. Myöhemmin haettaessa tukioikeuksia ei voida enää myöntää, ellei kyseessä ole ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisesta olosuhteesta johtuva hakemuksen myöhästyminen.

Tämän hakuperusteen **liitteenä on jätettävä** kirjallisen selvitys päättyneen erityistukisopimusalan hallinnasta (esim. kauppakirja, vuokrasopimus) sekä kirjallinen selvitys erityisympäristötukisopimuksen päättymisestä.

Jos olet epävarma mitä **liitteitä** sinun tulee liittää hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa.

3.6 Tuomioistuimen päätös tai viranomaisen hallinnollinen määräys

*Tulosta kuva pdf:nä[9]

Tukioikeudet tai niiden arvon korotukset on haettava viimeistään tuomioistuimen lainvoimaista päätöstä tai lainvoimaista viranomaisen hallinnollista määräystä seuraavassa varantohaussa.

Tämän hakuperusteen **liitteenä on jätettävä** kopio lainvoimaisesta tuomioistuimen päätöksestä tai viranomaisen hallinnollisesta määräyksestä.

Jos olet epävarma mitä **liitteitä** sinun tulee liittää hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa.

3.7. Ylivoimainen este

Ylivoimaiset esteet ja poikkeukselliset olosuhteet on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1306/2013. Lista on esimerkinomainen ja jokainen tapaus pitää arvioida erikseen. Ylivoimaisiksi esteiksi ja poikkeuksellisiksi olosuhteiksi ovat määritelty mm. seuraavat tapaukset:

1. tuensaajan kuolema;
2. tuensaajan pitkäaikainen työkyvyttömyys harjoittaa ammattiaan;
3. tilaan merkittävällä tavalla vaikuttava ankara luonnonmullistus
4. tilan kotieläinrakennusten tuhoutuminen onnettomuudessa;

[8] https://ruokavirasto.mobiezine.fi/wp-content/uploads/sites/44/2015/03/ymparistotuen-20-vuotiset-erityisympäristosopimukset-kuvio.png

[9] https://ruokavirasto.mobiezine.fi/wp-content/uploads/sites/44/2015/03/tuomioistuimen-paatos-tai-viranomaisen-hallinnollinen-maarays-kuvio.png

5. eläinkulkutauti tai kasvitauti, joka vahingoittaa viljelijän koko karjaa tai osaa siitä, tai vastaavia viljelykasveja
6. koko tilan tai sen merkittävän osan pakkolunastus, jos kyseinen pakkolunastus ei ollut ennakoitavissa hakemisen jättöpäivänä

Jos tukihausta 2015 jatkuneen ylivoimaisen esteen aikana tukioikeuksia on mitätöity, on mahdollista hakea uusia tukioikeuksia kansallisesta varannosta. Tukioikeuksien mitätöinti on voinut tapahtua seuraavalla tavalla voimassa olleen ylivoimaisen esteen takia:

1. Ylivoinen este on alkanut tukikelpoisen maatalousmaan ilmoittamisen ja tukihaun osalta viimeistään 12.5.2015 ja on jatkunut keskeytyksettä siitä lähtien
2. Ylivoimainen este on alkanut tukioikeuksiensiirron osalta viimeistään 15.6.2015 ja on jatkunut keskeytyksettä siitä lähtien

Kun edellä mainittu ylivoimainen este päättyy, viljelijä voi hakea tukioikeuksia kansallisesta varannosta.

Tämän hakuperusteen **liitteenä on jätettävä** kirjallinen selvitys ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisesta olosuhteesta (esim. lääkärintodistus) sekä tukikelpoisen maatalousmaan hallinnasta (esim. kauppakirja).

Jos olet epävarma mitä **liitteitä** sinun tulee liittää hakemukseen, ota aina yhteys ELY-keskukseen/Ahvenanmaan valtionvirastoon ja kysy neuvoa

4 Perustuen maksaminen ja varannosta myönnettävien tukioikeuksien käyttö

Perustuen maksaminen edellyttää tukikelpoisen alan ilmoittamista ja hallintaa sekä tukioikeuksien hallintaa 15.6.2016. Tukioikeudet voidaan käyttää vain kyseisen tukialueen tukikelpoisella alalla. Tuki maksetaan, kun kaikkien suorien tukien yhteenlaskettu summa on vähintään 200,00 €. Perustukea maksetaan Vipu palvelun lohkotiedoissa tai kasvulohkolomakkeella 102B ilmoitetuista tukikelpoisista kasveista ja/tai pellon käyttömuodoista. Tukikelpoisella alalla voidaan käyttää vastaava määrä tilan hallinnassa olevia tukioikeuksia. Tukikelpoisen alan ja tukioikeuksien vastaavuus tarkistetaan tilatunnuksen perusteella.

Tukioikeuksia käytetään vuodesta 2015 eteenpäin siten, että ensimmäisenä käytetään yksikköarvoltaan kallein tukioikeus. Kaikki tilasi hallinnassa olevat tukioikeudet järjestetään hallinnon toimesta yksikköarvon mukaan tiettyyn järjestykseen ja tukioikeuksia käytetään aina samassa järjestyksessä.

Tukioikeudet tulevat käytetyiksi eli aktivoiduiksi, kun osastakin tukioikeutta maksetaan tukea.

Tukioikeuksien käyttösäännöistä kerrotaan tarkemmin hakuoppaassa (päätukihaun tuet) Perustuen kohdassa 8.4.[10]

[10] https://ruokavirasto.mobiezine.fi/zine/192/article-3300

5 Säädösluettelo

(EU) N:o 1306/2013 yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) N:o 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta

(EU) N:o 1307/2013 yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 637/2008 ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 73/2009 kumoamisesta

(EU) N:o 639/2014 yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1307/2013 täydentämisestä ja mainitun asetuksen liitteen X muuttamisesta

(EU) N:o 640/2014 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 täydentämisestä yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä suoriin tukiin, maaseudun kehittämistukeen ja täydentäviin ehtoihin sovellettavien maksujen epäämis- ja perumisedellytysten sekä hallinnollisten seuraamusten osalta

(EU) N:o 641/2014 yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä viljelijöille myönnettäviä suoria tukia koskevista säännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:O 1307/2013 soveltamissäännöistä

(EU) N:o 809/2014 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 soveltamissäännöistä yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän, maaseudun kehittämistoimenpiteiden ja täydentävien ehtojen osalta

Laki 193/2013 Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle (muutoksineen)

Laki 192/2013 maatalouden tukien toimeenpanosta (muutoksineen)

VNa 59/2015 (muutoksineen) perustukijärjestelmän kansallisen varannon käytöstä

VNa 234/2015 (muutoksineen) perustuesta, viherryttämistuesta ja nuoren viljelijän tuesta

Määräys 7/16 tukioikeuksien hakumenettelystä kansallisesta varannosta vuonna 2016

6 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten yhteystiedot

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset
Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualue
ely-keskus.fi[11]

Voit etsiä oman asuinkuntasi ELY-keskuksen yhteystiedot hakukoneella osoitteessa mavi.fi [12]-> Tietoa meistä

Ahvenanmaan valtionvirasto

Torggatan 16 B, PL 58, 22101 Maarianhamina
puh. (018) 635 270
ambetsverket.ax[13]

[11] http://www.ely-keskus.fi
[12] http://www.mavi.fi
[13] http://www.ambetsverket.ax